

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Факультет економічних наук
Кафедра обліку і аудиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор
Котляр Ю.В.

“ ” 2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
АСИСТЕНТСЬКА ПРАКТИКА**

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)
Кваліфікація: Доктор філософії з обліку і оподаткування

Розробник:

Завідувач кафедри розробника:

Гарант освітньо-наукової програми:

Декан факультету економічних наук

Завідувач відділу аспірантури:

Начальник НМВ:

Ужва А.М.

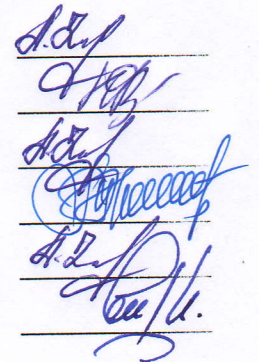
Великий Ю.В.

Ужва А.М.

Белінська С.М.

Ужва А.М.

Шкірчак С.І.

Миколаїв – 2022 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни
Найменування дисципліни	Асистентська (педагогічна) практика
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	071 «Облік і оподаткування»
Спеціалізація (якщо є)	
Освітньо-наукова програма	Облік і оподаткування
Рівень вищої освіти	третій
Статус дисципліни	Нормативна
Курс навчання	1-й
Навчальний рік	2022-2023
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма
	2,4,6,8
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	8 кредити / 240 годин
Структура курсу: – години самостійної роботи студентів	Денна форма
	240
Мова викладання	українська
Форма проміжного контролю (якщо є)	
Форма підсумкового контролю	Диференційований залік

ВСТУП

Асистентська (педагогічна) практика аспірантів, майбутніх докторів філософії (PhD), має принципове значення для навчального процесу Чорноморського національного університету імені Петра Могили, оскільки навчальний заклад готує фахівців, здатних акумулювати сучасні знання і передавати їх наступним поколінням студентів. Асистентська (педагогічна) практика є базовим етапом професійного становлення майбутніх докторів філософії (PhD), як викладачів фундаментальних і професійно-орієнтованих дисциплін у закладах вищої освіти.

Програма даного виду практики для аспірантів, складена відповідно до вимог освітньо-наукових програм підготовки докторів філософії (PhD) Чорноморського національного університету імені Петра Могили і є складовою частиною підготовки фахівців до викладацької діяльності. В межах підготовки за освітньо-науковим рівнем «доктор філософії» аспіранти отримують ґрунтовну педагогічну підготовку. Практика надає аспірантам практичну *можливість для опанування*:

- навчально-виховним процесом у вищій школі (викладання професійних дисциплін),
- науково-методичною роботою забезпечення навчального процесу,
- організацією навчальної діяльності аспірантів,
- компетенцій практичної викладацької діяльності.

Практика є необхідною складовою фахової підготовки і проводиться після засвоєння аспірантами педагогічних навчальних дисциплін. У процесі педагогічної практики поглиблюються знання і закріплюються такі *вміння*:

- здійснювати науково-методичний аналіз освітніх наукових програм спеціальностей;
- здійснювати науково-методичний аналіз окремих навчальних дисциплін;
- складати плани-конспекти занять;
- проводити різні види і форми аудиторних занять;
- оцінювати результати якості навчання в тому числі власної діяльності;
- вдосконалювати комунікативні складові викладацької діяльності.

Асистентська (педагогічна) практика докторів філософії є невід'ємною складовою навчального процесу і обов'язковою для підготовки майбутніх викладачів закладів вищої освіти (інститутів, університетів, академій) і проводиться на базі ЗВО III-IV рівнів акредитації, з відривом від навчання.

Даний вид практики дозволяє, використовуючи теоретичний базис, розвивати в аспірантів активність, мобільність, творчість, креативність, ініціативність, самостійність,

прагнення до самовдосконалення, а також можливість розробляти і впроваджувати в навчальний процес як сучасні методики навчання, так і використовувати інноваційні педагогічні технології викладання.

В процесі проходження асистентської (педагогічної) практики аспіранти можуть набути необхідних практичних умінь, навичок та досвіду викладацької діяльності для викладання навчальних дисципліни за профілем набутої спеціальності.

Даному виду практики передуює вивчення таких навчальних дисциплін як: «Філософія науки», «Методика викладання професійно-орієнтованих дисциплін», «Управління науковими проектами», «Українське наукове мовлення», «Наукова комунікація англійською мовою» тощо.

Для успішного проходження педагогічної практики аспіранти-практиканти зобов'язані:

- перед початком практики ретельно ознайомитись з робочою програмою асистентської (педагогічної) практики;

- бути присутнім на всіх організаційно-методичних заходах, отримати необхідні вказівки і консультації керівника практики;

- взяти участь в конференції щодо організації та проведення практики;

- до початку практики одержати від керівника практики пакет документів (програму та індивідуальне завдання) і консультацію щодо їх виконання та рекомендації щодо підготовки звіту про проходження практики;

- пройти інструктаж з безпеки життєдіяльності, дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку за місцем проходження практики;

- своєчасно прибути на базу практики;

- у повному обсязі виконати усі завдання, що передбачені програмою асистентської (педагогічної) практики;

- нести відповідальність за результати виконаної роботи;

- своєчасно оформити звітну документацію та захистити звіт з практики.

Керівнику практики необхідно:

- довести до відома аспірантів програму практики та ознайомити їх з графіком проходження асистентської (педагогічної) практики;

- проінформувати аспірантів про мету, завдання та зміст асистентської (педагогічної) практики;

- ознайомити аспірантів-практикантів з їхніми правами та обов'язками під час проходження практики;

- консультувати аспірантів-практикантів з питань оформлення матеріалів практики;

- здійснювати контроль за проходженням аспірантами практики.

4.2.1. МЕТА І ЗАВДАННЯ АСИСТЕНТСЬКОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

Метою асистентської (педагогічної) практики є забезпечення, розвиток і формування фахових професійно-педагогічних компетентностей майбутніх докторів філософії (PhD), які можуть здійснювати викладацьку діяльність у ЗВО III-IV рівнів акредитації відповідно до своєї спеціальності.

Мета асистентської (педагогічної) практики полягає і конкретизується в наступному:

- забезпеченні розвитку професійно-педагогічних компетентностей майбутніх докторів філософії (PhD) проводити методичну, викладацьку і науково-дослідну роботу у ЗВО III-IV рівнів акредитації;
- формуванні в аспірантів системи необхідних педагогічних знань, умінь і навичок, особистісно-професійних якостей та стилю поведінки;
- розвитку навичок та умінь практичної підготовки педагога-дослідника, який має володіти сучасним інструментарієм науки для пошуку та інтерпретації інформаційного матеріалу з метою його використання у педагогічній діяльності.

Об'єктом практики є навчально-виховний процес професійної підготовки фахівців за напрямками та спеціальностями університету.

Предметом практики є окремі навчальні дисципліни фундаментального і професійно-орієнтованого циклу навчального плану (зазвичай вони відповідають напрямку наукових досліджень аспіранта).

Завданнями асистентської (педагогічної) практики є:

- ознайомити аспірантів з концептуальними засадами методики викладання у вищій школі;
- ознайомити аспірантів з навчально-методичною документацією кафедри, зокрема, ОНП, навчальним планом тієї спеціальності за якою будуть закріплені студенти-практиканти;
- ознайомити аспірантів-практикантів з навчально-методичними комплексами навчальних дисциплін, зокрема, навчальними і робочими програмами навчальних дисциплін відповідної кафедри бази практики;
- ознайомити аспірантів-практикантів з навчально-методичним забезпеченням бази практики;
- ознайомити аспірантів з організацією навчально-виховного процесу на кафедрі бази практики;

- сприяти формуванню в аспірантів-практикантів психолого-педагогічних та методичних умінь і навичок самостійного викладання різних форм навчальних занять (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних тощо) у системі вищої школи;

- закріпити уміння і навички професійної педагогічної підготовки та оволодіти навичками організації навчально-виховного процесу у вищій школі.

Досягнення мети і реалізація завдань даного виду практики можливе у разі чіткої, виваженої і послідовної організації процесу проведення практики.

Програмні компетенції

Загальні компетенції

ЗК 01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 02	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 03	Здатність працювати в міжнародному контексті.
ЗК 04	Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері обліку та оподаткування на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальні компетенції

СК01.	Здатність планувати і виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в обліку, аналізі, аудиті та оподаткуванні та дотичних до них міждисциплінарних напрямках.
СК02.	Здатність виявляти, формулювати та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень
СК03.	Здатність вирішувати комплексні завдання функціонування системи обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування для критичного оцінювання результатів досліджень з урахуванням соціальних, етичних, правових та економічних проблем.
СК04.	Здатність проводити емпіричні дослідження для встановлення тенденцій розвитку об'єктів дослідження у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.
СК05.	Здатність здійснювати апробацію результатів наукових досліджень, висновків і практичних рекомендацій з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та сприяти їх впровадженню у науковій та практичній сферах.
СК06.	Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність за фахом.
СК07.	Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти у сфері обліку, аналізу, аудиту, та оподаткування, проявляючи лідерські якості під час їх реалізації.
СК08.	Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики обліку, аналізу, аудиту, та оподаткування, аналізувати, оцінювати та прогнозувати відповідні процеси.
СК09.	Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

Програмні результати навчання

ПРН 01	Мати концептуальні та методологічні знання з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування і суміжних галузей, а також навички необхідні для проведення наукових і прикладних досліджень, здійснення інновацій на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку
ПРН02	Здійснювати пошук, аналізувати, критично осмислювати та систематизувати інформацію, отриману з різних науково-практичних джерел та 8 основних національних, європейських, міжнародних нормативно-правових актів з питань регулювання обліку, аналізу, аудиту, та оподаткування.

ПРН 03	Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми обліку, аналізу, аудиту, оподаткування державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях
ПРН 04	Застосовувати загальні принципи та методи економічних і соціальних наук, а також сучасні методи досліджень для провадження досліджень у сфері обліку та оподаткування та у викладацькій діяльності.
ПРН 05	Формулювати та перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень (опитувань, спостережень тощо) і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані з питань регулювання обліку, аналізу, аудиту та оподаткування.
ПРН 06	Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування і суміжних галузей використовуючи сучасні наукові інструменти та дотримуючись норм професійної і академічної етики, критично аналізувати результати досліджень у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.
ПРН 07	Застосовувати сучасні способи пошуку, оброблення й аналізу інформації, зокрема, статистичні і економіко-математичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних, інформаційні системи у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту і оподаткування.
ПРН 08	Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та викладацькій діяльності.
ПРН 09	Ідентифікувати наукові та практичні проблеми, здійснювати апробацію результатів наукових досліджень, висновків і практичних рекомендацій з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та сприяти їх впровадженню в науковій та практичній сферах.
ПРН 10	Глибоко розуміти загальні принципи та методи обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері обліку і оподаткування та у викладацькій діяльності.
ПРН 11	Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми обліку та оподаткування з урахуванням соціальних, економічних та правових аспектів.
ПРН 12	Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері обліку та оподаткування, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.
ПРН 13	Вільно спілкуватися з питань, що стосуються обліку та оподаткування, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому.

Контроль за засвоєнням матеріалу. Контроль знань аспірантів здійснюється у формі поточного та підсумкового етапів. Поточний контроль здійснюється під час проходження практики і виконання індивідуальних завдань. Підсумковий контроль проводиться відповідно до навчального плану у формі диференційного заліку, що має на меті перевірку знань аспірантів з теорії і виявлення навичок застосування отриманих знань при вирішенні практичних завдань, а також навичок самостійної роботи з навчальною, методичною і науковою літературою.

4.2.2. ЗМІСТ АСИСТЕНТСЬКОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

Під час проходження практики на базі конкретної установи аспіранти повинні опанувати основні види навчальної, методичної та організаційно-виховної діяльності:

Методична робота:

- ознайомлення з галузевими стандартами вищої освіти щодо підготовки фахівців;
- ознайомлення з освітньо-науковими програмами, навчальними планами, робочими навчальними програмами дисциплін відповідної спеціальності;
- вивчення науково-методичної літератури з метою теоретичного осмислення, практичної реалізації та оптимізації реального навчального процесу у вищій школі з фахової спеціальності;
- відвідування лекцій, семінарських занять та консультацій для вивчення методичного досвіду, системи навчальної роботи кафедри чи спеціальності в цілому;
- оволодіння методиками підготовки до навчальних занять і викладання навчального матеріалу;
- освоєння засобів організації та контролю самостійної роботи аспірантів, особливо під час підготовки до практичних або лабораторних занять (додаткові питання, теми для обговорення, теми аналітичних робіт тощо);
- відвідування занять, які проводять аспіранти-практиканти з наступним обговоренням і письмовим рецензуванням;
- розробка плану-конспекту лекцій;
- розробка плану-конспекту практичного заняття;
- підготовка навчально-методичних матеріалів до практичного заняття;
- розробка і підготовка завдань для організації самостійної роботи;
- проведення методичного аналізу та рефлексії навчального матеріалу після взаємовідвідування навчальних занять з метою оцінки їхньої педагогічної діяльності, виявлення переваг і недоліків, а також пропозицій щодо усунення виявлених недоліків.

Навчальна робота аспіранта має дві складові, що доповнюють одна одну: пасивна і активна (аудиторна) практика:

Пасивна практика передує активній (аудиторній) і полягає в:

- участі у навчально-методичній роботі кафедри;
- відвідуванні лекцій, практичних занять і консультацій, які проводять викладачі кафедри;
- відвідуванні лекцій і практичних занять, які проводять інші практиканти з наступною участю в обговоренні результатів і підготовкою письмової рецензії.

Активна (аудиторна) практика є основною, оскільки саме під час активної практики виявляються та закріплюються викладацькі здібності аспірантів. Активна практика включає:

- взаємовідвідування занять провідних викладачів кафедри та своїх однокурсників з подальшим їх аналізом;
- проведення лекційних занять;
- проведення семінарських і практичних занять;
- проведення консультацій з навчального предмету;
- проведення індивідуальних занять зі студентами;
- розробку завдань для організації самостійної роботи з професійно-орієнтованих дисциплін;
- реалізацію засобів діагностики навчальних досягнень аспірантів.

Організаційно-виховна робота:

- ознайомлення з принципами управління діяльністю структурного підрозділу навчального закладу;
- ознайомлення з планом організаційно-виховної роботи інституту (факультету), випускової кафедри;
- ознайомлення з правилами оформлення виробничої документації;
- участь у виховній роботі в студентському колективах, виконання доручень куратора академічної групи;
- участь в організації та проведенні організаційно-виховних заходів;
- участь у профорієнтаційній роботі.

4.2.3. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ АСИСТЕНТСЬКОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

I-й рік навчання

Завдання № 1.

Вивчення особливостей та специфіки роботи бази практики

- 1.1 Визначити підпорядкованість установи на рівні держави, області, міста, представити структуру, вказати джерела фінансування, законодавчу та нормативну базу, якою керується дана установа у своїй діяльності;
- 1.2 Сформулювати основні завдання, що їх вирішує установа;
- 1.3 Зазначити галузь, напрям, спеціальності, освітньо-кваліфікаційні рівні в межах яких здійснюється підготовка фахівців.

Завдання № 2.

Аналіз змісту та форм підготовки майбутніх фахівців

- 2.1 Ознайомитися з освітнім стандартом галузевим або ЗВО (за наявності), освітньо-науковою програмою (ОНП) відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня.
- 2.2 Ознайомитися з навчальним планом спеціальності.
- 2.3 Ознайомитися з робочими програмами професійно-орієнтованих дисциплін.

Завдання № 3.

Підготовка методичного забезпечення для навчальної дисципліни

- 3.1 Розробити силабус з професійно-орієнтованої дисципліни що викладає аспірант в межах асистентської (педагогічної) практики.
- 3.2 Розробити робочу програму професійно-орієнтованої дисципліни що викладає аспірант в межах асистентської (педагогічної) практики.

II-й рік навчання

Завдання № 4.

Підготовка методичного забезпечення для навчальних занять

- 4.1 Аспірант-практикант має підготувати опорний конспект до двох лекційних занять з теми професійно-орієнтованої навчальної дисципліни кафедри, на базі якої проходить практику (за погодженням з керівником практики).
- 4.2 Аспірант-практикант має підготувати план-схему семінарського, практичного або лабораторного заняття за темою лекційних занять, що він проводив.
- 4.3 Аспірант-практикант має підготувати завдання для організації самостійної роботи з тем лекційного, семінарського, практичного або лабораторного заняття, що він проводив.

Завдання № 5.

Проведення навчальних занять для студентів установи-баз практик

- 5.1 Аспірант-практикант проводить лекційне заняття, використовуючи власний опорний конспект та методичні матеріали.
- 5.2 Аспірант-практикант проводить семінарське, практичне або лабораторне заняття використовуючи план-схему за темою лекційного заняття, що він проводив.

- 5.3 Аспірант-практикант організовує самостійну роботу з теми лекційного, семінарського, практичного або лабораторного заняття, що він проводив.

Завдання № 6.

Взаємне відвідування навчальних занять аспірантами-практикантами в установі-базі практики

- 6.1 Відвідати одне лекційне заняття, що проводять аспіранти-практиканти в установі-базі практики.
- 6.2 Відвідати одне семінарське, практичне або лабораторне заняття, що проводять інші аспіранти-практиканти в установі-базі практики.
- 6.3 Здійснити аналіз лекційних, семінарських, практичних або лабораторних занять, що вони відвідали і зробити самоаналіз власних проведених занять.

III-й рік навчання

Завдання № 7.

Підготовка і написання тез доповіді для участі в науково-практичній конференції і фахової статті за темою дисертаційного дослідження

- 7.1 Підготувати Тези доповіді для участі у науково-практичній конференції за фахом аспіранта (Інформаційний лист конференції, текст тезисів за вимогами інформаційного листа конференції, перевірку на антиплагіат).
- 7.2 Підготувати статтю до наукового фахового видання (категорія «Б»). (Інформаційний лист фахового журналу або збірника наукових праць, текст статті за вимогами інформаційного листа, перевірку на антиплагіат, рецензію наукового керівника).

IV-й рік навчання

Завдання № 8.

Підготовка і написання методичних рекомендацій з навчальної дисципліни, яку викладає аспірант в межах педагогічної практики

- 8.1 Підготувати і написати методичні рекомендації або вказівки з навчальної дисципліни що викладає аспірант в межах педагогічної практики (Вимоги щодо написання методичних рекомендацій, текст методичних рекомендацій, перевірка на антиплагіат і рецензія наукового керівника).

4.2.4. ОРГАНІЗАЦІЯ, ПРОВЕДЕННЯ І КЕРІВНИЦТВО АСИСТЕНТСЬКОЮ (ПЕДАГОГІЧНОЮ) ПРАКТИКОЮ

До практики допускаються аспіранти, які успішно пройшли відповідний підсумковий контроль з навчальних дисциплін, передбачених освітньо-науковою програмою, а також

навчальним і робочим планом спеціальності та не мають заборгованостей. Аспіранти направляються на асистентську (педагогічну) практику наказом ректора або першого проректора Чорноморського національного університету імені Петра Могили.

За домовленістю між вищим закладом освіти і установою-базою практики може встановлюватися оптимальна тривалість робочого часу аспірантів, що не суперечить вимогам чинного законодавства.

Відповідальність за організацію та проведення практики покладається на керівництво вищого закладу освіти в особах ректора, першого проректора, директора інституту або декана факультету, завідувача відділом аспірантури, а також викладача-керівника практики. Установа (база практики) в особі їх керівників разом з вищим закладом освіти також несуть відповідальність за організацію, якість і результати практики.

Загальну організацію практики, навчально-методичне керівництво, контроль за її проведенням і виконання програми практики забезпечує випускова кафедра спеціальності.

До керівництва асистентською (педагогічною) практикою аспірантів залучаються викладачі, які мають базову вищу педагогічну освіту і педагогічний досвід викладання навчальних дисциплін, які складають основу теоретичної підготовки для здійснення педагогічної діяльності.

Організація проведення практики аспірантів (асистентів) проводиться у декілька етапів, а саме:

Перший (інструкційний) етап практики аспірантів розпочинається з проведення установчої конференції, на якій викладачі-керівники практики ознайомлюють аспірантів з вимогами до проходження практики та з переліком обов'язкових документів, які необхідно оформити та проводиться інструктаж з техніки безпеки. Під час установчої конференції аспірантам надаються зразки документів для оформлення (такий перелік документів включає: наказ про направлення на практику, індивідуальне завдання, графік проходження практики, робочу програму та рекомендації щодо проходження практики тощо).

Проходження практики слід розпочинати з ознайомленням з кафедрою спеціальності, а також з відвідування лекцій та практичних занять, які проводять викладачі кафедри. При цьому аспірант знайомиться не лише з методами викладання, але й з тими групами, в яких він в подальшому планує читати лекції та проводити семінарсько-практичні заняття. В цей же період практиканти готують тексти лекцій та методичні розробки, які надаються для рецензування керівникові практики.

На другому (активному) етапі практики аспіранти читають лекції, проводять семінарсько-практичні заняття, відвідують заняття своїх колег та готують письмові рецензії.

Протягом проходження практики аспіранти беруть активну участь в науково-методичній роботі кафедри, займаються самопідготовкою і самовдосконаленням тощо.

Заключним етапом практики є підготовка аспірантами «Звіту про проходження асистентської (педагогічної) практики».

По закінченню практики, за результатами обговорення змісту практики на засіданні кафедри, готується письмовий звіт, на основі якого відбувається захист практики під час проведення підсумкової звітної конференції.

Установи-бази практики

Педагогічна практика аспірантів проводиться в установах, що відповідають меті, завданням і змісту асистентської (педагогічної) практики, відповідно до вимог, що встановлені освітнім галузевим стандартом підготовки фахівців певної спеціальності.

Базами асистентської (педагогічної) практики можуть бути як навчальні підрозділи ЧНУ ім. Петра Могили, а також інші ЗВО III-IV рівнів акредитації, державної форми власності як в Україні так і за її межами, які здійснюють професійну підготовку та мають належні умови для проведення асистентської (педагогічної) практики.

Аспіранти можуть також проходити практику за межами України в порядку, встановленому чинним законодавством і договорами про співпрацю, укладеними університетом із ЗВО, або науковою установою іншої держави.

4.2.5. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗА ПРОХОДЖЕННЯМ АСИСТЕНТСЬКОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

Контроль за проведенням асистентської (педагогічної) практики, що має на меті надання аспірантам-практикантам необхідної допомоги під час виконання завдань практики, здійснюються з боку ЗВО, а саме викладачем-керівником практики.

Контроль за проходженням практики передбачає перевірку стану відвідування аспірантами бази практики, дотримання ними режиму роботи, внутрішнього розпорядку установи, ведення аспірантами-практикантами необхідної документації тощо.

Основним документом асистентської (педагогічної) практики є звіт. Звітність аспіранта про проходження практики здійснюється у формі подання ним письмового звіту, перевіреного, підписаного і оціненого безпосереднім керівником практики. До звіту додаються: тексти лекцій та матеріали проведення практичних і семінарських занять, що підготовлені аспірантом, завдання для самостійної роботи аспірантів, письмовий аналіз взаємовідвідування аспірантом занять його однокурсників, письмова психологічна характеристика групи, в якій він проводив навчальну роботу.

Звіт перевіряється, рецензується та затверджується керівником практики. Під час оцінки результатів проходження педагогічної практики враховується те, що здобувач повинен повністю реалізувати мету і завдання практики, зокрема набути знань, умінь та навичок, необхідних для самостійного здійснення фахової педагогічної діяльності з урахуванням її спрямованості та особливостей. Результати складання звіту з педагогічної практики заносяться до залікової відомості та індивідуального плану аспіранта-практиканта.

Методи контролю

До методів контролю відносяться такі види робіт: поточне виконання індивідуальних завдань, самостійної роботи, творчих робіт; взаємовідвідування лекцій і семінарських занять; перевірка засобів діагностики; написання наукових статей (в межах власної теми); підготовка методичних рекомендацій з фахової дисципліни; захист звіту, здача заліку.

4.2.6. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ АСИСТЕНТСЬКОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

Форма проміжного і підсумкового контролю проходження асистентської (педагогічної) практики встановлені робочою програмою практики з урахуванням вимог освітньо-наукової програми підготовки.

Форма, зміст і вид звітності аспірантів про проходження педагогічної практики визначаються робочою програмою з дотриманням відповідних стандартів щодо оформлення такої документації. Підсумкова оцінка з асистентської (педагогічної) практики враховується під час підведення підсумків загальної успішності.

Як правило, загальна форма звітності аспірантів про педагогічну практику – це подання оформленого відповідним чином звіту з характеристикою і оцінкою роботи аспіранта-практиканта і за необхідності інших документів, що визначені робочою програмою педагогічної практики. Захист підсумків педагогічної практики здійснюється під час проведення заключної конференції-заліку, що відбувається у встановлені строки після її завершення.

Оцінка за проходження педагогічної практики виставляється з урахуванням відгуків і запропонованих оцінок керівника від установи-бази практики, відповідей на запитання під час проведення заліку та якості оформлення звітної документації.

Аспіранти несуть повну відповідальність за виконання робочої програми педагогічної практики. Аспірант, який не виконав у повному обсязі програму педагогічної практики або отримав негативну оцінку з практики, відраховується з університету за поданням директора інституту чи декана факультету.

У разі невиконання повного обсягу програми педагогічної практики з поважної причини аспіранту за поданням його заяви на ім'я ректора університету на

підставі відповідних документів може бути надане право проходження практики повторно при виконанні умов, визначених університетом.

4.2.8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ АСИСТЕНТСЬКОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

Результати проходження практики аспірантом оцінюються за наступними критеріями:

- наявність всіх необхідних документів, що супроводжують процес проходження практики;
- наявність обов'язкових формальних елементів звіту;
- самостійність виконання звіту;
- змістовність і обґрунтованість виконання завдань практики;
- обґрунтованість ідей і висновків, запропонованих аспірантом;
- успішність захисту звіту з практики.

Підсумкова оцінка практики може бути визначена за допомогою наступної шкали:

«Відмінно» (90-100 балів): наявні всі необхідні документи з практики з усіма реквізитами; звіт написано самостійно з дотриманням формальних вимог; завдання практики опрацьовані і висвітлені повністю; аспірант продемонстрував високий рівень обґрунтування власних ідей, висновків, творчий підхід; звіт захищено успішно, отримано відповіді на всі запитання по звіту.

«Добре» (82-89, 75-81 балів): наявні всі необхідні документи з практики, проте деякі реквізити відсутні; звіт написано самостійно, але деякі формальні вимоги порушені; завдання практики опрацьовані і висвітлені не ґрунтовно; аспірант продемонстрував високий рівень обґрунтування власних ідей, висновків, проте вони суперечливі або взаємовиключні; звіт захищено успішно, проте, з деякими зауваженнями.

«Задовільно» (67-74, 60-66 балів): наявні всі необхідні документи з практики, проте деякі реквізити відсутні чи зазначені недостовірні дані; звіт засновано на компіляції без використання посилань та/або деякі формальні вимоги порушені чи недотримані взагалі; завдання практики опрацьовані та висвітлені не в повному обсязі; аспірант продемонстрував схильність до механічної компіляції чужих ідей, висновків, вони суперечливі або взаємовиключні; звіт погано захищено через необґрунтовані та не чіткі відповіді на запитання під час захисту.

«Незадовільно» (35-59, 1-34 балів): відсутні деякі звітні документи з практики, деякі реквізити відсутні або зазначені недостовірні дані; звіт засновано на плагіаті без використання посилань та/або багато формальних вимог порушено чи не дотримано взагалі; завдання практики опрацьовані і висвітлені не належним чином; студент продемонстрував

схильність до механічної компіляції чужих ідей, висновків, вони суперечливі, взаємовиключні і можуть бути майже не пов'язаними з матеріалами практики; звіт не захищено через незрозумілі відповіді на запитання для захисту і слабку орієнтацію в матеріалах звіту.

Оцінювання якості написання тез доповіді:

оцінка «відмінно» виставляється аспірантові, якщо тези написано відповідно до логічно-структурних вимог цього наукового тексту, дотримано стильові норми наукового тексту та мови;

оцінка «добре» виставляється аспірантові, якщо тези написано відповідно до логічно-структурних вимог цього наукового тексту, переважно дотримано стильові норми наукового тексту та мови, однак наявні не значні помилки (не більше 2-х);

оцінка «задовільно» виставляється аспірантові, якщо тези написано загалом відповідно до логічно-структурних вимог цього наукового тексту, наявні порушення стильових норм наукового тексту та мови, є помилки (не більше 4-х);

оцінка «незадовільно» виставляється аспірантові, якщо тези написано зі значними порушеннями вимог як логічно-структурних, так і мовно-стильових (від 5-и помилок і більше).

Оцінювання якості написання наукової статті:

оцінка «відмінно» виставляється аспірантові, якщо стаття написана відповідно до логічно-структурних вимог цього наукового тексту, дотримано стильові норми наукового тексту;

оцінка «добре» виставляється аспірантові, якщо стаття написана відповідно до логічно-структурних вимог цього наукового тексту, переважно дотримано стильові норми наукового тексту, однак наявні не значні помилки (не більше 2-х);

оцінка «задовільно» виставляється аспірантові, якщо стаття написана загалом відповідно до логічно-структурних вимог цього наукового тексту, наявні порушення стильових норм наукового тексту, є помилки (не більше 4-х);

оцінка «незадовільно» виставляється аспірантові, якщо стаття написана зі значними порушеннями вимог як логічно-структурних, так і мовно-стильових (від 5-и помилок і більше).

Оцінювання якості усного виступу:

оцінка «відмінно» виставляється аспірантові, якщо усний виступ виголошено відповідно до логічно-структурних вимог до наукового тексту, дотримано стильові норми наукового тексту, адекватно застосовано невербальні засоби мовлення;

оцінка «добре» виставляється аспірантові, якщо усний виступ виголошено відповідно до логічно-структурних вимог до наукового тексту, переважно дотримано стильові норми наукового тексту, адекватно застосовано невербальні засоби мовлення, однак наявні незначні помилки (не більше 3-х);

оцінка «задовільно» виставляється аспірантові, якщо усний виступ виголошено загалом відповідно до логічно-структурних вимог цього наукового тексту, наявні порушення стильових норм наукового тексту, адекватно застосовано невербальні засоби мовлення, наявні помилки (не більше 5-х);

оцінка «незадовільно» виставляється аспірантові, якщо усний виступ виголошено зі значними порушеннями вимог як логічно-структурних, так і мовно-стильових, наявні порушення використання невербальних засобів мовлення (від 5-и помилок і більше).

Розподіл балів, рейтингової оцінки відповідно до видів робіт, що виконували аспіранти

Приклад для заліку

№ з/п	Вид діяльності (завдання) I року навчання	Максимальна кількість балів
1	Індивідуальні завдання асистентської (педагогічної) практики:	70
2	Підготовка методичного забезпечення для навчальної дисципліни	25
3	Аналіз змісту та форм підготовки майбутніх фахівців	25
4	Вивчення особливостей та специфіки роботи бази практики	20
5	Залік. Захист звіту по практиці	30
6	Усього	100

№ з/п	Вид діяльності (завдання) II року навчання	Максимальна кількість балів
	Індивідуальні завдання асистентської (педагогічної) практики:	70
1	Підготовка методичного забезпечення для навчальних занять	25
2	Проведення навчальних занять для студентів установи-бази практики	25
3	Взаємне відвідування навчальних занять аспірантами-практикантами в установі-бази практики	20
	Залік Захист звіту по практиці	30
	Усього	100

№ з/п	Вид діяльності (завдання) III року навчання	Максимальна кількість балів
	Індивідуальні завдання асистентської (педагогічної) практики:	70
1	Підготовка і написання тез доповіді для участі в науково-практичній конференції і фахової статті за темою дисертаційного дослідження	25
2	Підготовка і написання фахової статті за темою дисертаційного дослідження	45
	Залік Захист звіту по практиці	30
	Усього	100

№ з/п	Вид діяльності (завдання) IV року навчання	Максимальна кількість балів
	Індивідуальні завдання асистентської (педагогічної) практики:	70
1	Підготовка і написання методичних рекомендацій з навчальної дисципліни яку викладає аспірант в межах асистентської (педагогічної) практики	70
	Залік Захист звіту по практиці	30
	Усього	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне забезпечення

Засоби навчання:

- Електронні освітні ресурси (електронні матеріали комплексу навчально-методичного забезпечення з курсу, розміщені в базі навчально-контролюючої програми «Moodle» на сайті ЧНУ ім. Петра Могили).

- ТЗН (ноутбук, і т.д.)

Матеріально-технічне та/або інформаційне забезпечення

- Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер);
- Доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi;
- OS: Windows;
- Програмне забезпечення: MS Word, MS Excel, Skype, Zoom, GoogleMeet;
- Система електронного навчання Moodle 3.9

Список рекомендованої літератури

1. Академічна доброчесність: інформаційний бюлетень: <https://www.skeptic.in.ua/bulletin/>
2. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт/ : Бібліотечно бібліографічні ресурси : Бібліографічний моніторинг. – Режим доступу до електронних документів : <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index>.
3. Курлянд З. Н. Педагогіка вищої школи. URL: http://pidruchniki.ws/15840720/pedagogika/pedagogika_vischoyi_shkoli_-_kurlyand_zn.
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : Система каталогів і картотек. – Режим доступу до електронних документів : http://www.nbuv.gov.ua/db/library_db.html.
5. Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії від 12.01.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-%D0%BF#Text>
6. Про затвердження Вимог до оформлення дисертацій : наказ М-ва освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 р. Інформаційний збірник та коментарі Міністерства освіти і науки України. 2017. № 4. С. 75–84.
7. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи. URL: http://pidruchniki.ws/00000000/pedagogika/pedagogika_vischoyi_shkoli_-_ortinskiy_vl
8. Сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>
9. Черушева Г. Б., Пархоменко В. В. , Барвінок І. В. Педагогіка вищої школи : навч. посібн. Практикум. Вид. 2, доповнене. Київ : Інтерсервіс, 2020. 200 с. URL : http://194.44.12.92:8080/jspui/bitstream/123456789/5648/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%9F%D0%92%D0%A8_26_11_2020_pagenumber.pdf
10. Співак, І.В. Федоренко, О.М. Шаповалова; за заг. ред. П. М. Яблонського. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 29 с.
11. Методичні рекомендації по проведенню педагогічної (асистентської) практики для студентів факультету соціології та психології / Уклад.:О.М. Власова, К. М. Корж, Київ, КНУ ім. Тараса Шевченка, 2019, 12с.
12. Освітні технології: навч.-метод. посіб. О. М. Пехота та ін. Київ, 2020. 265 с.
13. Педагогічні технології у неперервній освіті. Сисоєва С. О., Алексюк М. А. Київ, 2020.

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
(повне найменування вищого навчального закладу)

(повна назва факультету / інституту)

(повна назва кафедри)

ЗВІТ

з _____

Асистентської (педагогічної) практики
(назва практики)

спеціальність: _____

(шифр та найменування спеціальності)

Аспіранта (ки) _____ курсу

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(дата)

Керівник: _____

(вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

(підпис)

(дата)

ЗМІСТ

ПАКЕТУ МАТЕРІАЛІВ АСИСТЕНТСЬКОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

1. Індивідуальне завдання на Асистентську (педагогічну) практику
2. Звіт про виконання програми практики
2. Документи, що є результатами виконання завдань практики
3. Додатки

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

**Індивідуальне завдання
на Асистентську (педагогічну) практику**

Аспіранта _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Інститут, факультет _____

Кафедра _____

Спеціальність _____ курс.

(назва)

Календарний план проходження практики

№ з/п	Завдання	Строк виконання завдання	Примітка
1	2	3	4

Керівники практики:

від ЧНУ ім. Петра Могили _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

від підприємства, організації, установи _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Аспірант _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув на підприємство, організацію, установу

Печатка
підприємства, організації, установи „_____” _____ 20__ року

(підпис) _____ (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)
Вибув з підприємства, організації, установи

Печатка
Підприємства, організації, установи “_____” _____ 20__ року

(підпис) _____ (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Відгук і оцінка роботи аспіранта на практиці

(назва підприємства, організації, установи)

Керівник практики від підприємства,
організації, установи _____
(підпис) _____ (прізвище та ініціали)
Печатка
«_____» _____ 20__ року

Висновок керівника практики від ЧНУ імені Петра Могили про проходження практики

Дата складання заліку „_____” _____ 20__ року

Оцінка:
за національною шкалою _____
(словами)

кількість балів _____
(цифрами і словами)

за шкалою ECTS _____

Керівник практики від ЧНУ ім. Петра Могили

(підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Примітка: Індивідуальне завдання – перший аркуш у звіті (двосторонній при роздрукуванні)

**Звіт керівника
практики ЗВІТ**

(прізвище та ініціали)

щодо керівництва Асистентською (педагогічною) практикою аспірантів _____ курсу

Відповідно до наказу ректора ЧНУ мною з _____ до _____ 20__ року здійснювалося керівництво Асистентською (педагогічною) практикою аспірантів на базі:

Всього під моїм керівництвом практику проходило _____ аспірантів.

Мною проведено установчу і звітні конференції, а також індивідуальні та групові консультації аспірантів.

Загальна характеристика та оцінка роботи аспірантів

Підсумкова оцінка аспірантів за асистентську (педагогічну) практику:

Практика засвідчила, що під час підготовки аспірантів необхідно звернути увагу на:

Загальні зауваження та пропозиції щодо організації та проведення асистентської (педагогічної) практики

Підпис _____

Дата _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни
Найменування дисципліни	Асистентська (педагогічна) практика
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	071 «Облік і оподаткування»
Спеціалізація (якщо є)	
Освітньо-наукова програма	Облік і оподаткування
Рівень вищої освіти	третій
Статус дисципліни	Нормативна
Курс навчання	1-й
Навчальний рік	2022-2023
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма
	2,4,6,8
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	8 кредити / 240 годин
Структура курсу: – години самостійної роботи студентів	Денна форма
	240
Мова викладання	українська
Форма проміжного контролю (якщо є)	
Форма підсумкового контролю	Диференційований залік

ВСТУП

Асистентська (педагогічна) практика аспірантів, майбутніх докторів філософії (PhD), має принципове значення для навчального процесу Чорноморського національного університету імені Петра Могили, оскільки навчальний заклад готує фахівців, здатних акумулювати сучасні знання і передавати їх наступним поколінням студентів. Асистентська (педагогічна) практика є базовим етапом професійного становлення майбутніх докторів філософії (PhD), як викладачів фундаментальних і професійно-орієнтованих дисциплін у закладах вищої освіти.

Програма даного виду практики для аспірантів, складена відповідно до вимог освітньо-наукових програм підготовки докторів філософії (PhD) Чорноморського національного університету імені Петра Могили і є складовою частиною підготовки фахівців до викладацької діяльності. В межах підготовки за освітньо-науковим рівнем «доктор філософії» аспіранти отримують ґрунтовну педагогічну підготовку. Практика надає аспірантам практичну *можливість для опанування*:

- навчально-виховним процесом у вищій школі (викладання професійних дисциплін),
- науково-методичною роботою забезпечення навчального процесу,
- організацією навчальної діяльності аспірантів,
- компетенцій практичної викладацької діяльності.

Практика є необхідною складовою фахової підготовки і проводиться після засвоєння аспірантами педагогічних навчальних дисциплін. У процесі педагогічної практики поглиблюються знання і закріплюються такі *вміння*:

- здійснювати науково-методичний аналіз освітніх наукових програм спеціальностей;
- здійснювати науково-методичний аналіз окремих навчальних дисциплін;
- складати плани-конспекти занять;
- проводити різні види і форми аудиторних занять;
- оцінювати результати якості навчання в тому числі власної діяльності;
- вдосконалювати комунікативні складові викладацької діяльності.

Асистентська (педагогічна) практика докторів філософії є невід'ємною складовою навчального процесу і обов'язковою для підготовки майбутніх викладачів закладів вищої освіти (інститутів, університетів, академій) і проводиться на базі ЗВО III-IV рівнів акредитації, з відривом від навчання.

Даний вид практики дозволяє, використовуючи теоретичний базис, розвивати в аспірантів активність, мобільність, творчість, креативність, ініціативність, самостійність,

прагнення до самовдосконалення, а також можливість розробляти і впроваджувати в навчальний процес як сучасні методики навчання, так і використовувати інноваційні педагогічні технології викладання.

В процесі проходження асистентської (педагогічної) практики аспіранти можуть набути необхідних практичних умінь, навичок та досвіду викладацької діяльності для викладання навчальних дисципліни за профілем набутої спеціальності.

Даному виду практики передуює вивчення таких навчальних дисциплін як: «Філософія науки», «Методика викладання професійно-орієнтованих дисциплін», «Управління науковими проектами», «Українське наукове мовлення», «Наукова комунікація англійською мовою» тощо.

Для успішного проходження педагогічної практики аспіранти-практиканти зобов'язані:

- перед початком практики ретельно ознайомитись з робочою програмою асистентської (педагогічної) практики;

- бути присутнім на всіх організаційно-методичних заходах, отримати необхідні вказівки і консультації керівника практики;

- взяти участь в конференції щодо організації та проведення практики;

- до початку практики одержати від керівника практики пакет документів (програму та індивідуальне завдання) і консультацію щодо їх виконання та рекомендації щодо підготовки звіту про проходження практики;

- пройти інструктаж з безпеки життєдіяльності, дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку за місцем проходження практики;

- своєчасно прибути на базу практики;

- у повному обсязі виконати усі завдання, що передбачені програмою асистентської (педагогічної) практики;

- нести відповідальність за результати виконаної роботи;

- своєчасно оформити звітну документацію та захистити звіт з практики.

Керівнику практики необхідно:

- довести до відома аспірантів програму практики та ознайомити їх з графіком проходження асистентської (педагогічної) практики;

- проінформувати аспірантів про мету, завдання та зміст асистентської (педагогічної) практики;

- ознайомити аспірантів-практикантів з їхніми правами та обов'язками під час проходження практики;

- консультувати аспірантів-практикантів з питань оформлення матеріалів практики;

- здійснювати контроль за проходженням аспірантами практики.

4.2.1. МЕТА І ЗАВДАННЯ АСИСТЕНТСЬКОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

Метою асистентської (педагогічної) практики є забезпечення, розвиток і формування фахових професійно-педагогічних компетентностей майбутніх докторів філософії (PhD), які можуть здійснювати викладацьку діяльність у ЗВО III-IV рівнів акредитації відповідно до своєї спеціальності.

Мета асистентської (педагогічної) практики полягає і конкретизується в наступному:

- забезпеченні розвитку професійно-педагогічних компетентностей майбутніх докторів філософії (PhD) проводити методичну, викладацьку і науково-дослідну роботу у ЗВО III-IV рівнів акредитації;
- формуванні в аспірантів системи необхідних педагогічних знань, умінь і навичок, особистісно-професійних якостей та стилю поведінки;
- розвитку навичок та умінь практичної підготовки педагога-дослідника, який має володіти сучасним інструментарієм науки для пошуку та інтерпретації інформаційного матеріалу з метою його використання у педагогічній діяльності.

Об'єктом практики є навчально-виховний процес професійної підготовки фахівців за напрямками та спеціальностями університету.

Предметом практики є окремі навчальні дисципліни фундаментального і професійно-орієнтованого циклу навчального плану (зазвичай вони відповідають напрямку наукових досліджень аспіранта).

Завданнями асистентської (педагогічної) практики є:

- ознайомити аспірантів з концептуальними засадами методики викладання у вищій школі;
- ознайомити аспірантів з навчально-методичною документацією кафедри, зокрема, ОНП, навчальним планом тієї спеціальності за якою будуть закріплені студенти-практиканти;
- ознайомити аспірантів-практикантів з навчально-методичними комплексами навчальних дисциплін, зокрема, навчальними і робочими програмами навчальних дисциплін відповідної кафедри бази практики;
- ознайомити аспірантів-практикантів з навчально-методичним забезпеченням бази практики;
- ознайомити аспірантів з організацією навчально-виховного процесу на кафедрі бази практики;

- сприяти формуванню в аспірантів-практикантів психолого-педагогічних та методичних умінь і навичок самостійного викладання різних форм навчальних занять (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних тощо) у системі вищої школи;

- закріпити уміння і навички професійної педагогічної підготовки та оволодіти навичками організації навчально-виховного процесу у вищій школі.

Досягнення мети і реалізація завдань даного виду практики можливе у разі чіткої, виваженої і послідовної організації процесу проведення практики.

Програмні компетенції

Загальні компетенції

ЗК 01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 02	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 03	Здатність працювати в міжнародному контексті.
ЗК 04	Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері обліку та оподаткування на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальні компетенції

СК01.	Здатність планувати і виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в обліку, аналізі, аудиті та оподаткуванні та дотичних до них міждисциплінарних напрямках.
СК02.	Здатність виявляти, формулювати та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень
СК03.	Здатність вирішувати комплексні завдання функціонування системи обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування для критичного оцінювання результатів досліджень з урахуванням соціальних, етичних, правових та економічних проблем.
СК04.	Здатність проводити емпіричні дослідження для встановлення тенденцій розвитку об'єктів дослідження у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.
СК05.	Здатність здійснювати апробацію результатів наукових досліджень, висновків і практичних рекомендацій з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та сприяти їх впровадженню у науковій та практичній сферах.
СК06.	Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність за фахом.
СК07.	Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти у сфері обліку, аналізу, аудиту, та оподаткування, проявляючи лідерські якості під час їх реалізації.
СК08.	Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики обліку, аналізу, аудиту, та оподаткування, аналізувати, оцінювати та прогнозувати відповідні процеси.
СК09.	Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

Програмні результати навчання

ПРН 01	Мати концептуальні та методологічні знання з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування і суміжних галузей, а також навички необхідні для проведення наукових і прикладних досліджень, здійснення інновацій на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку
ПРН02	Здійснювати пошук, аналізувати, критично осмислювати та систематизувати інформацію, отриману з різних науково-практичних джерел та 8 основних національних, європейських, міжнародних нормативно-правових актів з питань регулювання обліку, аналізу, аудиту, та оподаткування.

ПРН 03	Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми обліку, аналізу, аудиту, оподаткування державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях
ПРН 04	Застосовувати загальні принципи та методи економічних і соціальних наук, а також сучасні методи досліджень для провадження досліджень у сфері обліку та оподаткування та у викладацькій діяльності.
ПРН 05	Формулювати та перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень (опитувань, спостережень тощо) і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані з питань регулювання обліку, аналізу, аудиту та оподаткування.
ПРН 06	Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування і суміжних галузей використовуючи сучасні наукові інструменти та дотримуючись норм професійної і академічної етики, критично аналізувати результати досліджень у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.
ПРН 07	Застосовувати сучасні способи пошуку, оброблення й аналізу інформації, зокрема, статистичні і економіко-математичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних, інформаційні системи у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту і оподаткування.
ПРН 08	Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та викладацькій діяльності.
ПРН 09	Ідентифікувати наукові та практичні проблеми, здійснювати апробацію результатів наукових досліджень, висновків і практичних рекомендацій з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та сприяти їх впровадженню в науковій та практичній сферах.
ПРН 10	Глибоко розуміти загальні принципи та методи обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері обліку і оподаткування та у викладацькій діяльності.
ПРН 11	Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми обліку та оподаткування з урахуванням соціальних, економічних та правових аспектів.
ПРН 12	Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері обліку та оподаткування, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.
ПРН 13	Вільно спілкуватися з питань, що стосуються обліку та оподаткування, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому.

Контроль за засвоєнням матеріалу. Контроль знань аспірантів здійснюється у формі поточного та підсумкового етапів. Поточний контроль здійснюється під час проходження практики і виконання індивідуальних завдань. Підсумковий контроль проводиться відповідно до навчального плану у формі диференційного заліку, що має на меті перевірку знань аспірантів з теорії і виявлення навичок застосування отриманих знань при вирішенні практичних завдань, а також навичок самостійної роботи з навчальною, методичною і науковою літературою.

4.2.2. ЗМІСТ АСИСТЕНТСЬКОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

Під час проходження практики на базі конкретної установи аспіранти повинні опанувати основні види навчальної, методичної та організаційно-виховної діяльності:

Методична робота:

- ознайомлення з галузевими стандартами вищої освіти щодо підготовки фахівців;
- ознайомлення з освітньо-науковими програмами, навчальними планами, робочими навчальними програмами дисциплін відповідної спеціальності;
- вивчення науково-методичної літератури з метою теоретичного осмислення, практичної реалізації та оптимізації реального навчального процесу у вищій школі з фахової спеціальності;
- відвідування лекцій, семінарських занять та консультацій для вивчення методичного досвіду, системи навчальної роботи кафедри чи спеціальності в цілому;
- оволодіння методиками підготовки до навчальних занять і викладання навчального матеріалу;
- освоєння засобів організації та контролю самостійної роботи аспірантів, особливо під час підготовки до практичних або лабораторних занять (додаткові питання, теми для обговорення, теми аналітичних робіт тощо);
- відвідування занять, які проводять аспіранти-практиканти з наступним обговоренням і письмовим рецензуванням;
- розробка плану-конспекту лекцій;
- розробка плану-конспекту практичного заняття;
- підготовка навчально-методичних матеріалів до практичного заняття;
- розробка і підготовка завдань для організації самостійної роботи;
- проведення методичного аналізу та рефлексії навчального матеріалу після взаємовідвідування навчальних занять з метою оцінки їхньої педагогічної діяльності, виявлення переваг і недоліків, а також пропозицій щодо усунення виявлених недоліків.

Навчальна робота аспіранта має дві складові, що доповнюють одна одну: пасивна і активна (аудиторна) практика:

Пасивна практика передує активній (аудиторній) і полягає в:

- участі у навчально-методичній роботі кафедри;
- відвідуванні лекцій, практичних занять і консультацій, які проводять викладачі кафедри;
- відвідуванні лекцій і практичних занять, які проводять інші практиканти з наступною участю в обговоренні результатів і підготовкою письмової рецензії.

Активна (аудиторна) практика є основною, оскільки саме під час активної практики виявляються та закріплюються викладацькі здібності аспірантів. Активна практика включає:

- взаємовідвідування занять провідних викладачів кафедри та своїх однокурсників з подальшим їх аналізом;
- проведення лекційних занять;
- проведення семінарських і практичних занять;
- проведення консультацій з навчального предмету;
- проведення індивідуальних занять зі студентами;
- розробку завдань для організації самостійної роботи з професійно-орієнтованих дисциплін;
- реалізацію засобів діагностики навчальних досягнень аспірантів.

Організаційно-виховна робота:

- ознайомлення з принципами управління діяльністю структурного підрозділу навчального закладу;
- ознайомлення з планом організаційно-виховної роботи інституту (факультету), випускової кафедри;
- ознайомлення з правилами оформлення виробничої документації;
- участь у виховній роботі в студентському колективах, виконання доручень куратора академічної групи;
- участь в організації та проведенні організаційно-виховних заходів;
- участь у профорієнтаційній роботі.

4.2.3. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ АСИСТЕНТСЬКОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

I-й рік навчання

Завдання № 1.

Вивчення особливостей та специфіки роботи бази практики

- 1.1 Визначити підпорядкованість установи на рівні держави, області, міста, представити структуру, вказати джерела фінансування, законодавчу та нормативну базу, якою керується дана установа у своїй діяльності;
- 1.2 Сформулювати основні завдання, що їх вирішує установа;
- 1.3 Зазначити галузь, напрям, спеціальності, освітньо-кваліфікаційні рівні в межах яких здійснюється підготовка фахівців.

Завдання № 2.

Аналіз змісту та форм підготовки майбутніх фахівців

- 2.1 Ознайомитися з освітнім стандартом галузевим або ЗВО (за наявності), освітньо-науковою програмою (ОНП) відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня.
- 2.2 Ознайомитися з навчальним планом спеціальності.
- 2.3 Ознайомитися з робочими програмами професійно-орієнтованих дисциплін.

Завдання № 3.

Підготовка методичного забезпечення для навчальної дисципліни

- 3.1 Розробити силабус з професійно-орієнтованої дисципліни що викладає аспірант в межах асистентської (педагогічної) практики.
- 3.2 Розробити робочу програму професійно-орієнтованої дисципліни що викладає аспірант в межах асистентської (педагогічної) практики.

II-й рік навчання

Завдання № 4.

Підготовка методичного забезпечення для навчальних занять

- 4.1 Аспірант-практикант має підготувати опорний конспект до двох лекційних занять з теми професійно-орієнтованої навчальної дисципліни кафедри, на базі якої проходить практику (за погодженням з керівником практики).
- 4.2 Аспірант-практикант має підготувати план-схему семінарського, практичного або лабораторного заняття за темою лекційних занять, що він проводив.
- 4.3 Аспірант-практикант має підготувати завдання для організації самостійної роботи з тем лекційного, семінарського, практичного або лабораторного заняття, що він проводив.

Завдання № 5.

Проведення навчальних занять для студентів установи-баз практик

- 5.1 Аспірант-практикант проводить лекційне заняття, використовуючи власний опорний конспект та методичні матеріали.
- 5.2 Аспірант-практикант проводить семінарське, практичне або лабораторне заняття використовуючи план-схему за темою лекційного заняття, що він проводив.

- 5.3 Аспірант-практикант організовує самостійну роботу з теми лекційного, семінарського, практичного або лабораторного заняття, що він проводив.

Завдання № 6.

Взаємне відвідування навчальних занять аспірантами-практикантами в установі-базі практики

- 6.1 Відвідати одне лекційне заняття, що проводять аспіранти-практиканти в установі-базі практики.
- 6.2 Відвідати одне семінарське, практичне або лабораторне заняття, що проводять інші аспіранти-практиканти в установі-базі практики.
- 6.3 Здійснити аналіз лекційних, семінарських, практичних або лабораторних занять, що вони відвідали і зробити самоаналіз власних проведених занять.

III-й рік навчання

Завдання № 7.

Підготовка і написання тез доповіді для участі в науково-практичній конференції і фахової статті за темою дисертаційного дослідження

- 7.1 Підготувати Тези доповіді для участі у науково-практичній конференції за фахом аспіранта (Інформаційний лист конференції, текст тезисів за вимогами інформаційного листа конференції, перевірку на антиплагіат).
- 7.2 Підготувати статтю до наукового фахового видання (категорія «Б»). (Інформаційний лист фахового журналу або збірника наукових праць, текст статті за вимогами інформаційного листа, перевірку на антиплагіат, рецензію наукового керівника).

IV-й рік навчання

Завдання № 8.

Підготовка і написання методичних рекомендацій з навчальної дисципліни, яку викладає аспірант в межах педагогічної практики

- 8.1 Підготувати і написати методичні рекомендації або вказівки з навчальної дисципліни що викладає аспірант в межах педагогічної практики (Вимоги щодо написання методичних рекомендацій, текст методичних рекомендацій, перевірка на антиплагіат і рецензія наукового керівника).

4.2.4. ОРГАНІЗАЦІЯ, ПРОВЕДЕННЯ І КЕРІВНИЦТВО АСИСТЕНТСЬКОЮ (ПЕДАГОГІЧНОЮ) ПРАКТИКОЮ

До практики допускаються аспіранти, які успішно пройшли відповідний підсумковий контроль з навчальних дисциплін, передбачених освітньо-науковою програмою, а також

навчальним і робочим планом спеціальності та не мають заборгованостей. Аспіранти направляються на асистентську (педагогічну) практику наказом ректора або першого проректора Чорноморського національного університету імені Петра Могили.

За домовленістю між вищим закладом освіти і установою-базою практики може встановлюватися оптимальна тривалість робочого часу аспірантів, що не суперечить вимогам чинного законодавства.

Відповідальність за організацію та проведення практики покладається на керівництво вищого закладу освіти в особах ректора, першого проректора, директора інституту або декана факультету, завідувача відділом аспірантури, а також викладача-керівника практики. Установа (база практики) в особі їх керівників разом з вищим закладом освіти також несуть відповідальність за організацію, якість і результати практики.

Загальну організацію практики, навчально-методичне керівництво, контроль за її проведенням і виконання програми практики забезпечує випускова кафедра спеціальності.

До керівництва асистентською (педагогічною) практикою аспірантів залучаються викладачі, які мають базову вищу педагогічну освіту і педагогічний досвід викладання навчальних дисциплін, які складають основу теоретичної підготовки для здійснення педагогічної діяльності.

Організація проведення практики аспірантів (асистентів) проводиться у декілька етапів, а саме:

Перший (інструкційний) етап практики аспірантів розпочинається з проведення установчої конференції, на якій викладачі-керівники практики ознайомлюють аспірантів з вимогами до проходження практики та з переліком обов'язкових документів, які необхідно оформити та проводиться інструктаж з техніки безпеки. Під час установчої конференції аспірантам надаються зразки документів для оформлення (такий перелік документів включає: наказ про направлення на практику, індивідуальне завдання, графік проходження практики, робочу програму та рекомендації щодо проходження практики тощо).

Проходження практики слід розпочинати з ознайомленням з кафедрою спеціальності, а також з відвідування лекцій та практичних занять, які проводять викладачі кафедри. При цьому аспірант знайомиться не лише з методами викладання, але й з тими групами, в яких він в подальшому планує читати лекції та проводити семінарсько-практичні заняття. В цей же період практиканти готують тексти лекцій та методичні розробки, які надаються для рецензування керівникові практики.

На другому (активному) етапі практики аспіранти читають лекції, проводять семінарсько-практичні заняття, відвідують заняття своїх колег та готують письмові рецензії.

Протягом проходження практики аспіранти беруть активну участь в науково-методичній роботі кафедри, займаються самопідготовкою і самовдосконаленням тощо.

Заключним етапом практики є підготовка аспірантами «Звіту про проходження асистентської (педагогічної) практики».

По закінченню практики, за результатами обговорення змісту практики на засіданні кафедри, готується письмовий звіт, на основі якого відбувається захист практики під час проведення підсумкової звітної конференції.

Установи-бази практики

Педагогічна практика аспірантів проводиться в установах, що відповідають меті, завданням і змісту асистентської (педагогічної) практики, відповідно до вимог, що встановлені освітнім галузевим стандартом підготовки фахівців певної спеціальності.

Базами асистентської (педагогічної) практики можуть бути як навчальні підрозділи ЧНУ ім. Петра Могили, а також інші ЗВО III-IV рівнів акредитації, державної форми власності як в Україні так і за її межами, які здійснюють професійну підготовку та мають належні умови для проведення асистентської (педагогічної) практики.

Аспіранти можуть також проходити практику за межами України в порядку, встановленому чинним законодавством і договорами про співпрацю, укладеними університетом із ЗВО, або науковою установою іншої держави.

4.2.5. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗА ПРОХОДЖЕННЯМ АСИСТЕНТСЬКОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

Контроль за проведенням асистентської (педагогічної) практики, що має на меті надання аспірантам-практикантам необхідної допомоги під час виконання завдань практики, здійснюються з боку ЗВО, а саме викладачем-керівником практики.

Контроль за проходженням практики передбачає перевірку стану відвідування аспірантами бази практики, дотримання ними режиму роботи, внутрішнього розпорядку установи, ведення аспірантами-практикантами необхідної документації тощо.

Основним документом асистентської (педагогічної) практики є звіт. Звітність аспіранта про проходження практики здійснюється у формі подання ним письмового звіту, перевіреного, підписаного і оціненого безпосереднім керівником практики. До звіту додаються: тексти лекцій та матеріали проведення практичних і семінарських занять, що підготовлені аспірантом, завдання для самостійної роботи аспірантів, письмовий аналіз взаємовідвідування аспірантом занять його однокурсників, письмова психологічна характеристика групи, в якій він проводив навчальну роботу.

Звіт перевіряється, рецензується та затверджується керівником практики. Під час оцінки результатів проходження педагогічної практики враховується те, що здобувач повинен повністю реалізувати мету і завдання практики, зокрема набути знань, умінь та навичок, необхідних для самостійного здійснення фахової педагогічної діяльності з урахуванням її спрямованості та особливостей. Результати складання звіту з педагогічної практики заносяться до залікової відомості та індивідуального плану аспіранта-практиканта.

Методи контролю

До методів контролю відносяться такі види робіт: поточне виконання індивідуальних завдань, самостійної роботи, творчих робіт; взаємовідвідування лекцій і семінарських занять; перевірка засобів діагностики; написання наукових статей (в межах власної теми); підготовка методичних рекомендацій з фахової дисципліни; захист звіту, здача заліку.

4.2.6. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ АСИСТЕНТСЬКОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

Форма проміжного і підсумкового контролю проходження асистентської (педагогічної) практики встановлені робочою програмою практики з урахуванням вимог освітньо-наукової програми підготовки.

Форма, зміст і вид звітності аспірантів про проходження педагогічної практики визначаються робочою програмою з дотриманням відповідних стандартів щодо оформлення такої документації. Підсумкова оцінка з асистентської (педагогічної) практики враховується під час підведення підсумків загальної успішності.

Як правило, загальна форма звітності аспірантів про педагогічну практику – це подання оформленого відповідним чином звіту з характеристикою і оцінкою роботи аспіранта-практиканта і за необхідності інших документів, що визначені робочою програмою педагогічної практики. Захист підсумків педагогічної практики здійснюється під час проведення заключної конференції-заліку, що відбувається у встановлені строки після її завершення.

Оцінка за проходження педагогічної практики виставляється з урахуванням відгуків і запропонованих оцінок керівника від установи-бази практики, відповідей на запитання під час проведення заліку та якості оформлення звітної документації.

Аспіранти несуть повну відповідальність за виконання робочої програми педагогічної практики. Аспірант, який не виконав у повному обсязі програму педагогічної практики або отримав негативну оцінку з практики, відраховується з університету за поданням директора інституту чи декана факультету.

У разі невиконання повного обсягу програми педагогічної практики з поважної причини аспіранту за поданням його заяви на ім'я ректора університету на

підставивідповідних документів може бути надане право проходження практики повторно при виконанні умов, визначених університетом.

4.2.8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ АСИСТЕНТСЬКОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

Результати проходження практики аспірантом оцінюються за наступними критеріями:

- наявність всіх необхідних документів, що супроводжують процес проходження практики;
- наявність обов'язкових формальних елементів звіту;
- самостійність виконання звіту;
- змістовність і обґрунтованість виконання завдань практики;
- обґрунтованість ідей і висновків, запропонованих аспірантом;
- успішність захисту звіту з практики.

Підсумкова оцінка практики може бути визначена за допомогою наступної шкали:

«Відмінно» (90-100 балів): наявні всі необхідні документи з практики з усіма реквізитами; звіт написано самостійно з дотриманням формальних вимог; завдання практики опрацьовані і висвітлені повністю; аспірант продемонстрував високий рівень обґрунтування власних ідей, висновків, творчий підхід; звіт захищено успішно, отримано відповіді на всі запитання по звіту.

«Добре» (82-89, 75-81 балів): наявні всі необхідні документи з практики, проте деякі реквізити відсутні; звіт написано самостійно, але деякі формальні вимоги порушені; завдання практики опрацьовані і висвітлені не ґрунтовно; аспірант продемонстрував високий рівень обґрунтування власних ідей, висновків, проте вони суперечливі або взаємовиключні; звіт захищено успішно, проте, з деякими зауваженнями.

«Задовільно» (67-74, 60-66 балів): наявні всі необхідні документи з практики, проте деякі реквізити відсутні чи зазначені недостовірні дані; звіт засновано на компіляції без використання посилань та/або деякі формальні вимоги порушені чи недотримані взагалі; завдання практики опрацьовані та висвітлені не в повному обсязі; аспірант продемонстрував схильність до механічної компіляції чужих ідей, висновків, вони суперечливі або взаємовиключні; звіт погано захищено через необґрунтовані та не чіткі відповіді на запитання під час захисту.

«Незадовільно» (35-59, 1-34 балів): відсутні деякі звітні документи з практики, деякі реквізити відсутні або зазначені недостовірні дані; звіт засновано на плагіаті без використання посилань та/або багато формальних вимог порушено чи не дотримано взагалі; завдання практики опрацьовані і висвітлені не належним чином; студент продемонстрував

схильність до механічної компіляції чужих ідей, висновків, вони суперечливі, взаємовиключні і можуть бути майже не пов'язаними з матеріалами практики; звіт не захищено через незрозумілі відповіді на запитання для захисту і слабку орієнтацію в матеріалах звіту.

Оцінювання якості написання тез доповіді:

оцінка «відмінно» виставляється аспірантові, якщо тези написано відповідно до логічно-структурних вимог цього наукового тексту, дотримано стильові норми наукового тексту та мови;

оцінка «добре» виставляється аспірантові, якщо тези написано відповідно до логічно-структурних вимог цього наукового тексту, переважно дотримано стильові норми наукового тексту та мови, однак наявні не значні помилки (не більше 2-х);

оцінка «задовільно» виставляється аспірантові, якщо тези написано загалом відповідно до логічно-структурних вимог цього наукового тексту, наявні порушення стильових норм наукового тексту та мови, є помилки (не більше 4-х);

оцінка «незадовільно» виставляється аспірантові, якщо тези написано зі значними порушеннями вимог як логічно-структурних, так і мовно-стильових (від 5-и помилок і більше).

Оцінювання якості написання наукової статті:

оцінка «відмінно» виставляється аспірантові, якщо стаття написана відповідно до логічно-структурних вимог цього наукового тексту, дотримано стильові норми наукового тексту;

оцінка «добре» виставляється аспірантові, якщо стаття написана відповідно до логічно-структурних вимог цього наукового тексту, переважно дотримано стильові норми наукового тексту, однак наявні не значні помилки (не більше 2-х);

оцінка «задовільно» виставляється аспірантові, якщо стаття написана загалом відповідно до логічно-структурних вимог цього наукового тексту, наявні порушення стильових норм наукового тексту, є помилки (не більше 4-х);

оцінка «незадовільно» виставляється аспірантові, якщо стаття написана зі значними порушеннями вимог як логічно-структурних, так і мовно-стильових (від 5-и помилок і більше).

Оцінювання якості усного виступу:

оцінка «відмінно» виставляється аспірантові, якщо усний виступ виголошено відповідно до логічно-структурних вимог до наукового тексту, дотримано стильові норми наукового тексту, адекватно застосовано невербальні засоби мовлення;

оцінка «добре» виставляється аспірантові, якщо усний виступ виголошено відповідно до логічно-структурних вимог до наукового тексту, переважно дотримано стильові норми наукового тексту, адекватно застосовано невербальні засоби мовлення, однак наявні незначні помилки (не більше 3-х);

оцінка «задовільно» виставляється аспірантові, якщо усний виступ виголошено загалом відповідно до логічно-структурних вимог цього наукового тексту, наявні порушення стильових норм наукового тексту, адекватно застосовано невербальні засоби мовлення, наявні помилки (не більше 5-х);

оцінка «незадовільно» виставляється аспірантові, якщо усний виступ виголошено зі значними порушеннями вимог як логічно-структурних, так і мовно-стильових, наявні порушення використання невербальних засобів мовлення (від 5-и помилок і більше).

Розподіл балів, рейтингової оцінки відповідно до видів робіт, що виконували аспіранти

Приклад для заліку

№ з/п	Вид діяльності (завдання) I року навчання	Максимальна кількість балів
1	Індивідуальні завдання асистентської (педагогічної) практики:	70
2	Підготовка методичного забезпечення для навчальної дисципліни	25
3	Аналіз змісту та форм підготовки майбутніх фахівців	25
4	Вивчення особливостей та специфіки роботи бази практики	20
5	Залік. Захист звіту по практиці	30
6	Усього	100

№ з/п	Вид діяльності (завдання) II року навчання	Максимальна кількість балів
	Індивідуальні завдання асистентської (педагогічної) практики:	70
1	Підготовка методичного забезпечення для навчальних занять	25
2	Проведення навчальних занять для студентів установи-бази практики	25
3	Взаємне відвідування навчальних занять аспірантами-практикантами в установі-бази практики	20
	Залік Захист звіту по практиці	30
	Усього	100

№ з/п	Вид діяльності (завдання) III року навчання	Максимальна кількість балів
	Індивідуальні завдання асистентської (педагогічної) практики:	70
1	Підготовка і написання тез доповіді для участі в науково-практичній конференції і фахової статті за темою дисертаційного дослідження	25
2	Підготовка і написання фахової статті за темою дисертаційного дослідження	45
	Залік Захист звіту по практиці	30
	Усього	100

№ з/п	Вид діяльності (завдання) IV року навчання	Максимальна кількість балів
	Індивідуальні завдання асистентської (педагогічної) практики:	70
1	Підготовка і написання методичних рекомендацій з навчальної дисципліни яку викладає аспірант в межах асистентської (педагогічної) практики	70
	Залік Захист звіту по практиці	30
	Усього	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне забезпечення

Засоби навчання:

- Електронні освітні ресурси (електронні матеріали комплексу навчально-методичного забезпечення з курсу, розміщені в базі навчально-контролюючої програми «Moodle» на сайті ЧНУ ім. Петра Могили).

- ТЗН (ноутбук, і т.д.)

Матеріально-технічне та/або інформаційне забезпечення

- Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер);
- Доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi;
- OS: Windows;
- Програмне забезпечення: MS Word, MS Excel, Skype, Zoom, GoogleMeet;
- Система електронного навчання Moodle 3.9

Список рекомендованої літератури

1. Академічна доброчесність: інформаційний бюлетень: <https://www.skeptic.in.ua/bulletin/>
2. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт/ : Бібліотечно бібліографічні ресурси : Бібліографічний моніторинг. – Режим доступу до електронних документів : <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index>.
3. Курлянд З. Н. Педагогіка вищої школи. URL: http://pidruchniki.ws/15840720/pedagogika/pedagogika_vischoyi_shkoli_-_kurlyand_zn.
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : Система каталогів і картотек. – Режим доступу до електронних документів : http://www.nbuv.gov.ua/db/library_db.html.
5. Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії від 12.01.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-%D0%BF#Text>
6. Про затвердження Вимог до оформлення дисертацій : наказ М-ва освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 р. Інформаційний збірник та коментарі Міністерства освіти і науки України. 2017. № 4. С. 75–84.
7. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи. URL: http://pidruchniki.ws/00000000/pedagogika/pedagogika_vischoyi_shkoli_-_ortinskiy_vl
8. Сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>
9. Черушева Г. Б., Пархоменко В. В. , Барвінок І. В. Педагогіка вищої школи : навч. посібн. Практикум. Вид. 2, доповнене. Київ : Інтерсервіс, 2020. 200 с. URL : http://194.44.12.92:8080/jspui/bitstream/123456789/5648/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%9F%D0%92%D0%A8_26_11_2020_pagenumber.pdf
10. Співак, І.В. Федоренко, О.М. Шаповалова; за заг. ред. П. М. Яблонського. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 29 с.
11. Методичні рекомендації по проведенню педагогічної (асистентської) практики для студентів факультету соціології та психології / Уклад.:О.М. Власова, К. М. Корж, Київ, КНУ ім. Тараса Шевченка, 2019, 12с.
12. Освітні технології: навч.-метод. посіб. О. М. Пехота та ін. Київ, 2020. 265 с.
13. Педагогічні технології у неперервній освіті. Сисоєва С. О., Алексюк М. А. Київ, 2020.

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
(повне найменування вищого навчального закладу)

(повна назва факультету / інституту)

(повна назва кафедри)

ЗВІТ

з _____

Асистентської (педагогічної) практики
(назва практики)

спеціальність: _____

(шифр та найменування спеціальності)

Аспіранта (ки) _____ курсу

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(дата)

Керівник: _____

(вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

(підпис)

(дата)

ЗМІСТ

ПАКЕТУ МАТЕРІАЛІВ АСИСТЕНТСЬКОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

1. Індивідуальне завдання на Асистентську (педагогічну) практику
2. Звіт про виконання програми практики
2. Документи, що є результатами виконання завдань практики
3. Додатки

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

**Індивідуальне завдання
на Асистентську (педагогічну) практику**

Аспіранта _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Інститут, факультет _____

Кафедра _____

Спеціальність _____ курс.
(назва)**Календарний план проходження практики**

№ з/п	Завдання	Строк виконання завдання	Примітка
1	2	3	4

Керівники практики:

від ЧНУ ім. Петра Могили _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

від підприємства, організації, установи _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Аспірант _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув на підприємство, організацію, установу

Печатка
підприємства, організації, установи „_____” _____ 20__ року

(підпис) _____ (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)
Вибув з підприємства, організації, установи

Печатка
Підприємства, організації, установи “_____” _____ 20__ року

(підпис) _____ (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Відгук і оцінка роботи аспіранта на практиці

(назва підприємства, організації, установи)

Керівник практики від підприємства,
організації, установи _____
(підпис) _____ (прізвище та ініціали)
Печатка
«_____» _____ 20__ року

Висновок керівника практики від ЧНУ імені Петра Могили про проходження практики

Дата складання заліку „_____” _____ 20__ року

Оцінка:
за національною шкалою _____
(словами)

кількість балів _____
(цифрами і словами)

за шкалою ECTS _____

Керівник практики від ЧНУ ім. Петра Могили

(підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Примітка: Індивідуальне завдання – перший аркуш у звіті (двосторонній при роздрукуванні)

**Звіт керівника
практики ЗВІТ**

(прізвище та ініціали)

щодо керівництва Асистентською (педагогічною) практикою аспірантів _____ курсу

Відповідно до наказу ректора ЧНУ мною з _____ до _____ 20__ року здійснювалося керівництво Асистентською (педагогічною) практикою аспірантів на базі:

Всього під моїм керівництвом практику проходило _____ аспірантів.

Мною проведено установчу і звітні конференції, а також індивідуальні та групові консультації аспірантів.

Загальна характеристика та оцінка роботи аспірантів

Підсумкова оцінка аспірантів за асистентську (педагогічну) практику:

Практика засвідчила, що під час підготовки аспірантів необхідно звернути увагу на:

Загальні зауваження та пропозиції щодо організації та проведення асистентської (педагогічної) практики

Підпис _____

Дата _____